

lade det staa uimodsagt, at jeg eller Mindretallet skulde have den Opfattelse, at Retsreformen gjerne kunde blive skudt ud til næste Aarhundrede. Jeg anser det som sørgeligt, men som en af de sørgelige Kjendsgjæringer, man en Gang er nødt til at finde sig i under disse sørgelige Forhold. — Den høitærede Minister sagde, at en af de Grunde — han nævnte iøvrigt kun den ene — hvorfor danske Jurister ikke vilde kunne gjøre Fyldest, hvis vi fik Retsreformen, var den, at de ikke havde den almindelige Dannelse og ikke ere hjemme i fremmede Sprog. Ja, jeg veed jo ikke, hvor store Fordringer der stilles i saa Henseende, men jeg har en Aelse om, at det Kjendskab til fremmede Sprog, som man faar ved at blive Student, stikker i Regelen ikke ret dybt, og det er vel ikke nødvendigt at kunne læse alle mulige fremmede Sprog. Der kræves dog, saa vidt jeg veed, Kjendskab til et Par fremmede Sprog, ved den Examen, man skal tage, inden man kan blive Sagfører. Stulde det saa vise sig, at der er et, der er glemt, kunde man jo tage det frem igjen. Jeg tror ikke, at det er nogen fuldstændig Grund til at formene de danske Jurister Udgang til Sagførervirksomhed, at de ikke have tilstrækkelige Sprogkundskaber. Hvad der skal til, det maa man have, men derfor behøver man ikke at anvende en saa langvarig og kostelig Uddannelse, som det er at gaa igjennem en Latinstole og blive Student. Med Hensyn til Pengene vil jeg bemærke, at det er vel muligt, at Universitetets Udgifter ikke væsentligt vilde forandres, fordi vi fik nogle flere eller færre latinske Jurister; men det kunde maatte være, hvis vi ikke fik saa mange af dem, at Professorerne kunde faae Tid til at beskæftige sig mere med dem, og at der kunde spares nogle Penge for de Studenteres Vedkommende, som nu maa hjælpe sig frem med Manuduktører ved Siden af Undervisningen paa Universitetet. Men det, Universitetet koster, er ikke det Gæste, som Staten anvender paa Studenterne; den anvender store Summer paa dem gjennem de lærde Skoler, og der er jo en stor Mængde Studenter, som gaa den Vej. De danske Jurister ere derimod fri for de lærde Skoler og koste saa godt som ikke Staten Noget, hvad Mindretallet ogsaa har skrevet i Betænkningen. De skulle examineres af Professorerne, og derfor betale de selv. — Hvad angaar den høitærede Ministers Bemærkning, at det er kun en Demonstration at stemme mod § 4, er jeg enig deri. Mindretallet har kun derved paa en tydelig Maade villet betegne sit Standpunkt overfor disse Spørgsmaal. Det vil ikke blive nogen større

Demonstration her, end hvis man stemte imod de andre Forslag. Mindretallet vilde dog ikke være i Stand til at sætte sin Villie igjennem paa noget af de andre Punkter, det er jeg fuldstændig overbevist om, og naar jeg sagde, at jeg vilde anbefale Mindretallet at stemme imod § 4 og derimod at stemme for de andre Forslag, saa har jeg ubelukkende gjort det af Hensigtsmæssigheds-hensyn for at lette Afstemningen saa meget som muligt.

Juristministeren (N. Lemann): Sa den ærede Talees Ord faldt, hvad jeg tror Tidenden vil vise, saaledes, at jeg maatte faae det Indtryk, at han overhovedet ikke var nogen Ven af Retsreformen. Den Begrundelse, man anvender, synes jeg heller ikke røber nogen stor Nærlighed til den; thi man siger, at der er ingen Udsigt til at faae den, men hvorfor? Det er kun, fordi man ikke vil. Jeg har jo erklæret i Folkethinget, at saasnart jeg fik Bished om paa en eller anden Maade, at Thingets Flertal ønskede denne Sag fremmet, skulde jeg igjen forelægge de paagældende Lovforslag; men jeg har ikke faaet nogen saadan Opfordring. Nei, jeg tror ikke, man kan tale om dette Forhold som en uundgaelig Nødvendighed, som skulde følge af andre politiske Forhold. Naar man her i denne Retning som i mange andre Retninger ikke faar Noget, saa er Grunden simpelthen den, at man vil ikke. — Hvad Spørgsmaalet om Beføstningen angaar for de forskjellige Arter af Studerende, vil jeg bemærke, at de latinske Jurister ogsaa betale for deres Examen, og, saavidt jeg hukker, aldeles det Samme som de danske Jurister, saa i den Henseende er der ikke nogen Forskel. Men Hensyn til Spørgsmaalet om Universitetsprofessorernes Stilling maa jeg fremhæve, at det ikke kan være deres Pligt at udføre den Virksomhed, som udfordres af en Manuduktør. Det er Noget, som aldeles ikke er Meningen med Universitetsprofessorernes Stilling. De skulle holde Forelæsninger og virke ved en almindelig Paavirkning, men den Sysselfættelse med den Enkelte, som finder Sted hos Manuduktørerne, er Noget, som ingen Steder — i det Mindste ingen Steder, hvor der overhovedet er et rigeligt Antal Studerende — kan udøves af Professorerne. Denne specielle Veiledning af den enkelte Studerende er endog her hos os anset for upassende, for Noget, som en Professor ikke bør befatte sig med, idet man naturlig gaar ud fra, at det let vilde kunne influere paa Upartheden ved Examen. Derfor har det her til Lands, i det Mindste i mange Aar, været fastholdt